EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 29.1.2020
COM(2020) 37 final

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Komisjoni tööprogramm 2020

Liit, mis seab kõrgemad sihid

1. Liit, mis seab kõrgemad sihid

Eelmise aasta Euroopa Parlamendi valimistel osales rekordarv valijaid, kes soovisid teha end kuuldavaks. Nad edastasid Euroopa institutsioonidele ja riigijuhtidele selge sõnumi, **et meie põlvkonna ees seisvate probleemide lahendamisel tuleb tegutseda julgelt ja otsustavalt**. Kodanikud ootavad liidult tulemusi valdkondades, mis on neile kõige olulisemad. Euroopa Komisjon on võtnud endale kohustuse sellele ootusele vastata, et luua liit, mis seab kõrgemaid sihte.

Kogu järgneval aastal ja eelseisval kümnendil on liidul ainulaadne võimalus juhtida **Euroopa üleminekut õiglasele, kliimaneutraalsele ja digitaalsele ühiskonnale**. Kahekordne üleminek, mis on nii ökoloogiline kui ka digitaalne, mõjutab meid kõiki: igat riiki, piirkonda ja inimest. See puudutab kogu ühiskonda ja majandust. Saame sellega hakkama ainult juhul, kui oleme õiglased ja arvestame kõigiga. Euroopa Liit saab kahekordsest üleminekust tulenevaid võimalusi täielikult ära kasutada ainult juhul, kui ühendame kogu oma jõu ja mitmekesisuse. Seejuures tuleb meil jätkuvalt võidelda võrdsuse eest ning kaitsta oma väärtusi ja õigusriiki.

Nendest eesmärkidest on lähtutud ka selle aasta tööprogrammis, mis on praeguse komisjoni koosseisu jaoks esimene. Tööprogrammis esitatakse kõige tähtsamad algatused, mis komisjon kavatseb teha oma ametiaja esimesel aastal, sealhulgas kohustused esimeseks sajaks päevaks. Algatused on seotud **president von der Leyeni poliitilistes suunistes nimetatud kuue üldeesmärgiga**. Samuti kajastuvad tööprogrammis Euroopa Parlamendi põhiprioriteedid ja Euroopa Ülemkogu strateegiline tegevuskava aastateks 2019–2024.

Meil on piisavalt põhjust olla optimistlikud ja tunda uhkust. Pärast aastatepikkust kriisi **saab Euroopa nüüd suunata pilgu tulevikku**. Käesolev tööprogramm on mõeldud raamistikuna edasisteks sammudeks ja võimaldab meil leida lahenduse varasematele lahkarvamustele.

Meil tuleb tegutseda üha ebakindlamas olukorras. Varjatud pinged, majanduslik ebakindlus, ägedad konfliktid ja sügavamad geopoliitilised suundumused mõjutavad praegust maailmakorda. Ebakindlust esineb mitte ainult ülejäänud maailmas, vaid ka meie oma maailmajaos. Vajadus tugeva ja üksmeelse Euroopa Liidu järele, mis ühendaks oma diplomaatilised, majanduslikud ja poliitilised vahendid, on selgem kui kunagi varem. **Geopoliitilise komisjonina** arvestame sellega ka oma tööprogrammis. Kõigil kavandatud meetmetel ja algatustel on tugev side välispoliitikaga.

Selleks et saavutada tulemusi, mis vastaksid kodanike suurtele ootustele ja meie endi seatud eesmärkidele, vajab Euroopa piisavaid vahendeid. Liidule on vaja **uut pikaajalist eelarvet**, mis oleks paindlik ning vastaks meie prioriteetidele ja probleemidele. Komisjon on juba esitanud oma ettepanekud, mis loovad selleks hea aluse ja mida vajaduse korral kohandatakse, kui see aitab saavutada meie eesmärke. Ta on valmis toetama Euroopa Parlamenti ja nõukogu, et tagada tasakaalustatud ja ambitsioonikas pikaajaline eelarve 1. jaanuariks 2021. See võimaldaks meil juba esimesest päevast käivitada oma investeerimis- ja rahastamisprogrammid.

Lisaks tuleb tulla toime senisest suuremate väljakutsetega. Selleks et Ühendkuningriik jääks ka pärast liidust lahkumist meie partneriks, liitlaseks ja sõbraks, tuleb meil pidada temaga läbirääkimisi uue partnerluse üle. Oleme valmis sõlmima partnerluse, mis erineb oma ulatuselt ülejäänutest ega piirdu kaugeltki ainult kaubandusega. Samas ei tohi selle ülesande raskust alahinnata. Kogu läbirääkimisprotsessi ajal tagab komisjon teiste ELi institutsioonide,

liikmesriikide ja üldsuse jaoks maksimaalse läbipaistvuse, nagu seda tehti ka väljaastumislepingu läbirääkimiste puhul.

Oma ulatusliku tegevuskava elluviimisel juhindume ÜRO kestliku arengu tegevuskavast 2030. Selleks seame **oma poliitika kujundamisel kesksele kohale ÜRO kestliku arengu eesmärgid**. Juhindume nendest eesmärkidest kõigis valdkondades, olgu tegu sise- või välispoliitikaga, ning pühendume kestlikule arengule nii liidu sees kui ka väljaspool. Seejuures kohandame Euroopa poolaasta tsüklit, et kaasata sellesse kestliku arengu eesmärgid, ja esitame oma lähenemisviisi nende eesmärkide üldiseks juhtimiseks ja saavutamiseks.

Tööprogrammis loetletud meetmete elluviimine nõuab eri institutsioonide koostööd. Nagu poliitilistes suunistes märgitud, võtab komisjon kindla kohustuse sõlmida erisuhted Euroopa Parlamendiga ja toetab sellega seoses **parlamendile algatusõiguse andmist**.

Lisaks toetutakse tööprogrammis üha enam **strateegilisele tulevikusuundade analüüsile**, mille kasutamine on möödapääsmatu. See tuleneb vajadusest saada täpsemat teavet pikaajaliste suundumuste ja oluliste muutuste kohta, mis kujundavad tulevikus meie elu ja tööd, muudavad meie majandust, keskkonda ja ühiskonda ning mõjutavad üleilmseid jõusuhteid ja meie strateegilist sõltumatust.

Toimuvate muutuste parema mõistmise ja ennetamise teel on meil võimalik töötada välja ja viia ellu poliitika, mis aitab Euroopal püsida esirinnas. Näiteks tuleb meil valmistuda selleks, kuidas eluea pikenemine ja maailma rahvastiku kasv mõjutavad loodusvarade kättesaadavust või rändevoogusid, pensione ja tervishoidu. Samal ajal tuleb paljudes ELi riikides pöörata tähelepanu rahvaarvu vähenemisele, sealhulgas maapiirkondade tühjenemisele.

Kujukaid näiteid sellest, kuivõrd tähtis on hankida võimalikult täpset teavet tekkivate ohtude ja võimaluste ning neid esile kutsuvate tegurite ja mõjuahelate kohta, leidub arvukalt. Strateegiline tulevikusuundade analüüsimine aitab meil **valida pragmaatilisema ja pikaajalisema lähenemisviisi** juhtpositsiooni saavutamiseks maailmas ja oma poliitika suunamiseks lähiaastatel.

Allpool ja tööprogrammi lisades loetletud peamised algatused annavad ülevaate meie eesmärkidest. Algatuste loetelu ei ole täielik ega lõplik ning lugemise hõlbustamiseks on algatused jaotatud kuue üldeesmärgi alla. See jaotus ei muuda kohustusi, mis president von der Leyen on pannud missioonikirjadega igale kolleegiumi liikmele. Komisjon reageerib kiiresti ka muudele probleemidele ja võimalustele, mis võivad aasta jooksul avalduda.

2. **Kuue üldeesmärgi saavutamine**

2.1. Euroopa roheline kokkulepe

Euroopa kõige pakilisem ülesanne, millega seonduvad nii kohustused kui ka võimalused, on säilitada maakera ja inimeste tervis. See on meie ajastu proovikivi. Üleilmne temperatuuri tõus, loodusvarade ammendumine ja jätkuv bioloogilise mitmekesisuse vähenemine koos metsatulekahjude, üleujutuste ja muude loodusõnnetuste sagenemisega ohustavad meie julgeolekut ja heaolu.

Meie vastus sellele on Euroopa roheline kokkulepe. Kokkulepe aitab meil jõuda 2050. aastaks kliimaneutraalsuseni ja keskenduda samal ajal kohandumisele. See aitab meil kaitsta ja säilitada bioloogilist mitmekesisust, looduspärandit ja ookeane, millest oleneb sedavõrd suurel määral liidu heaolu. Seejuures muudab kokkulepe meie majanduse ja tööstuse

uuenduslikumaks, ressursitõhusamaks ja konkurentsivõimelisemaks ning edendab ringmajandust. **Euroopa roheline kokkulepe on meie uus majanduskasvustrateegia**. See toetab töökohtade loomist ja parandab Euroopa üleilmset konkurentsivõimet. Selle saavutamises on omakorda väga tähtis roll meie uuel tööstusstrateegial, mis loob vajalikud eeldused nii ökoloogiliseks kui ka digiüleminekuks.

Euroopa roheline kokkulepe on tegevuskava, mis hõlmab poliitikat ja meetmeid, mida meil on vaja põhjalike muutuste tegemiseks kõigis valdkondades. Paljud neist viiakse ellu komisjoni ametiaja esimesel aastal ja moodustavad olulise osa käesolevast tööprogrammist.

Kokkuleppe keskmes on esimene **Euroopa kliimaseadus**, millega võetakse siduv eesmärk saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus. Komisjon on teinud põhjaliku mõjuhinnangu ja analüüsinud liikmesriikide energia- ja kliimakavasid ning esitab nende põhjal uue **ELi ettepaneku kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks 2030. aastaks**. Euroopa Liit ei kehtesta üksnes ulatuslikke eesmärke iseendale, vaid jätkab ka rahvusvaheliste läbirääkimiste eestvedamist enne 2020. aastal Glasgow's toimuvat ÜRO kliimamuutuste konverentsi, et suurimad heitetekitajad võtaksid endale suuremad kohustused.

Euroopa rohelise kokkuleppega nähakse ette meetmed kõigis majandusharudes. Näiteks esitab komisjon **aruka sektorite integreerimise strateegia** ja **renoveerimislaine** kava. Kestliku sinise majanduse edendamise raames esitab komisjon uue lähenemisviisi Euroopa **avamere taastuvenergia** potentsiaali ärakasutamiseks. See aitab inimestel saada taskukohase hinnaga puhast energiat ja suurendab energiavarustuse kindlust. Meie transpordisektori ajakohastamiseks ja keskkonnahoidlikuks muutmiseks esitab komisjon samuti üleüldise **kestliku ja aruka liikuvuse strateegia**.

Ülemineku käigus tuleb meil muuta ka oma kasutus-, tootmis- ja tarbimispõhimõtteid. **Uus ringmajanduse tegevuskava** aitab meil kujundada ümber oma tootmis- ja tarbimissüsteemi, et vähendada selle keskkonna- ja CO_2-jalajälge.

Üks rohelise kokkuleppe eesmärke on ka võidelda bioloogilise mitmekesisuse ja elujõuliste ökosüsteemide muret tekitava vähenemisega, mis ohutab meie loodust, heaolu ja majandust. Selleks esitab komisjon uue **ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2030**, et tagada meie kõigi jaoks väärtusliku looduskeskkonna säilimine ja kaitse. Kogu toiduainete tarneahelat hõlmava strateegiaga **„Talust toidulauani"** toetatakse põllumajandusettevõtjaid, et nad saaksid pakkuda eurooplastele kestlikumal viisil kvaliteetset, toitvat, taskukohast ja ohutut toitu.

Auahnete eesmärkide ja põhjalike muutuste elluviimiseks vajab Euroopa piisavat rahastamist. ELi järgmisel pikaajalisel eelarvel on tähtis koht investeeringute suunamisel valdkondadesse, kus neid kõige rohkem vajatakse, ning Euroopa jaoks vajalike avaliku ja erasektori investeeringute kaasamisel. Aasta alguses esitas komisjon **Euroopa rohelise kokkuleppe investeerimiskava**, et tagada järgmise kümne aasta jooksul vähemalt 1 triljon eurot kestlike investeeringute tegemiseks. Kava raames pakutakse erasektori fondidele riski maandamiseks InvestEU tagatist. Selleks et peavoolustada kestlikud investeeringud kogu finantssüsteemis, püütakse **kestliku rahastamise uuendatud strateegiaga** suunata erasektori kapitalivood ümber keskkonnahoidlikesse investeeringutesse. Samavõrd oluline on juurutada erasektori äriühingutes kestlik üldjuhtimine.

Meie maailmajao üleminek kliimaneutraalsusele saab toimuda ainult siis, kui see on õiglane ja arvestab kõigiga. Kedagi ei tohi sellest kõrvale jätta. Teatavatelt Euroopa osadelt ja majandussektoritelt nõuab see suuremaid kohandusi. Euroopa Liit peab vastavalt vajadusele liikmesriike toetama, et tagada neile üleminekuks vajalikud investeeringud. 2020. aasta

alguses esitati ettepanek **õiglase ülemineku mehhanismi** ja selle juurde kuuluva **õiglase ülemineku fondi** loomiseks, millest abistatakse kõige rohkem mõjutatud piirkondi ja sektoreid. See aitab nimetatud piirkondadel ajakohastada ja mitmekesistada oma majandust ning leevendada ülemineku sotsiaalset ja majanduslikku mõju.

Kliima ja keskkonna kaitsmine on meie ühine kohustus. Meil kõigil tuleb anda sellesse oma panus ja eurooplased on väljendanud oma kindlat tahet muutustes osaleda. Kõik need jõupingutused on koondatud **Euroopa kliimapakti**, mis ühendab piirkondi, kohalikke kogukondi, kodanikuühiskonda, koole, ettevõtteid ja üksikisikuid.

2.2. Digiajastule vastav Euroopa

Digiüleminek mõjutab juba praegu kogu meie elu ja töötingimusi. See loob uusi võimalusi ühenduse pidamiseks, suhtlemiseks, ühiskonnaprobleemide lahendamiseks ja äritegevuseks. Euroopa Liidul on kõik eeldused pöörata digiüleminek enda kasuks ja haarata kõigis digivaldkondades juhtiv roll. Ta peab esimesena rakendama kõige suurema potentsiaaliga tulevikutehnoloogiaid, tagades samal ajal inimliku, eetilise ja väärtustel põhineva lähenemisviisi.

Uus **Euroopa andmestrateegia** võimaldab meil täielikult ära kasutada isikustamata andmeid, millel on tohutu väärtus, sest need kujutavad endast digimajanduse tingimustes üha kasvavat ja taaskasutatavat ressurssi. Komisjon avaldab ka **valge raamatu tehisintellekti kohta**, et toetada selle arengut ja kasutuselevõttu ning tagada, et seejuures peetaks täielikult kinni Euroopa väärtustest ja põhiõigustest. Kui haarame kinni kõigist tehisintellekti pakutavatest võimalustest, oleme suutelised leidma uusi lahendusi vanadele probleemidele ja täitma kiiremini paljusid ülesandeid. Selleks et tehisintellekti arendamisel kehtiksid selgelt kindlaks määratud eetilised piirid, tuleb meil aga luua usaldusväärne raamistik.

Uue **digiteenuste aktiga** tugevdatakse digiteenuste ühtset turgu ja aidatakse tagada väiksemate ettevõtete jaoks vajalikud võrdsed tingimused ja õiguskindlus. Kodanike ja nende õiguste, sealhulgas väljendusvabaduse kaitsmisel on meie jõupingutustes keskne koht.

Digitehnoloogiale üleminek ja küberturvalisus on ühe mündi kaks külge. Selleks et veelgi suurendada liidu üldist küberturvalisust, vaatab komisjon läbi **võrgu- ja infosüsteemide turvalisust käsitleva direktiivi**. Esitame ka algatused, millega tugevdatakse digitaalse rahanduse vastupanuvõimet küberrünnakute suhtes, sealhulgas **ettepaneku krüptoraha kohta**.

Kui soovime kindlustada Euroopa strateegilist sõltumatust ja juhtrolli digivaldkonnas, tuleb meil parandada oma tööstus- ja innovatsioonivõimekust. Selleks esitab komisjon kõiki tahke hõlmava **Euroopa uue tööstusstrateegia**, millega toetatakse ökoloogilist ja digiüleminekut ning kaitstakse ausat konkurentsi. Seda strateegiat toetab **VKEde strateegia**, mis aitab väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel tegutseda, kasvada ja laieneda. Eritähelepanu pööratakse meedia- ja audiovisuaalsektorile.

Digiajastule vastava Euroopa saavutamiseks on väga tähtis panna turud paremini teenima tarbijate, ettevõtete ja ühiskonna huve. Saame oma ainulaadsest ühtsest turust kasu vaid juhul, kui selle normidest peetakse tegelikkuses kinni. Seepärast esitab komisjon normide rakendamise ja nende täitmise tagamise parandamiseks **ühtse turu tõkete aruande** ja **ühtse turu normide täitmise tagamise tegevuskava**. Ühtlasi tuleb meil tagada aus konkurents ja võrdsed tingimused üleilmsetel turgudel. **Valges raamatus välistoetustega tegelemise vahendi kohta** käsitletakse võimalikke uusi vahendeid välistoetuste moonutava mõju korvamiseks ühtsel turul. See aitab valmistuda seadusandliku ettepaneku esitamiseks 2021. aastal.

Võrguplatvormide kasutamine teenuste osutamiseks on avardanud töövõimalusi, näiteks paindliku tööaja kaudu. Samal ajal tekitab platvormitöö üha enam ebakindlust sellistes küsimustes nagu töötaja staatus, töötingimused, õigus sotsiaalkaitsele, esindamine ja kollektiivlepingud. Seetõttu esitame järgmisel aastal ettepaneku, kuidas **parandada platvormitöötajate töötingimusi**.

Selleks et tegeleda üha suureneva oskuste lõhe ja muutuva töökorraldusega ning omada ja vallata Euroopa tasemel täielikult peamisi tehnoloogiaid, on väga tähtis investeerida digioskustesse. Need moodustavad koos digikirjaoskuse parandamisega **ajakohastatud digiõppe tegevuskava** aluse. Teatises **teadusuuringute ja innovatsiooni tuleviku ning Euroopa teadusruumi** kohta vaadeldakse, kuidas oleks võimalik paremini ühendada ressursse ning suurendada teadus-, innovatsiooni- ja teadmisvõimekust.

2.3. Inimeste hüvanguks toimiv majandus

Euroopa majandus on seitse aastat järjest kasvanud ning see suundumus peaks nii sel kui ka järgmisel aastal jätkuma. Tööhõive tase on rekordiliselt kõrge ja töötuse määr ei ole alates sajandivahetusest olnud sedavõrd madal. Mõnes liikmesriigis valitseb aga endiselt liiga suur tööpuudus ja vaesus. Ebavõrdsus püsib ja riigisisesed piirkondlikud erinevused on teravnenud. Eelkõige seoses üleilmse majanduse aeglustumisega silmapiirile ilmunud märgid osutavad, et ees seisavad märkimisväärsed väljakutsed.

Euroopal on ainulaadne sotsiaalne turumajandus, mis võimaldab ühendada sotsiaalse õigluse kestlikkuse ja majanduskasvuga. See toetab meie konkurentsivõimelist kestlikkust. Eelseisva kahekordse ülemineku raames muutub sotsiaalse mõõtme ja turumajanduse ühendamine senisest veelgi olulisemaks. Teatisega **„Tugev sotsiaalne Euroopa õiglase ülemineku jaoks“** algatas komisjon dialoogi ja konsultatsioonid, et valmistada ette **Euroopa sotsiaalõiguste samba** rakendamise tegevuskava.

Lisaks esitab ta sotsiaalpartnerite ja kõigi asjaomaste sidusrümadega konsulteerides õigusakti ettepaneku **ELi töötajate õiglase miinimumpalga** kohta. Samal ajal austatakse riiklikke tavasid ja kollektiivläbirääkimisi. **Euroopa töötuskindlustuse edasikindlustusskeemi** ettepaneku eesmärk on toetada eelkõige ümberõppe kaudu inimesi, kellel on töö, ja kaitsta neid, kes on selle väliste šokkide tagajärjel kaotanud.

Järgmisel aastal esitatav **Euroopa lastegarantii** on oluline vahend, mille abil võideldakse vaesusega ja tagatakse lastele juurdepääs põhiteenustele. Selleks et pakkuda noortele vajalikke haridus-, koolitus- ja töövõimalusi, eraldab komisjon **noortegarantiile rohkem vahendeid**.

Pärast hiljutist finantskriisi oleme teinud märkimisväärseid edusamme ühisraha ala tugevdamiseks ning Euroopa majandus- ja rahaliidu kindlustamiseks. Siiski tuleb astuda veel olulisi samme. Komisjon **vaatab läbi majanduse juhtimise raamistiku** ja annab ülevaate eelarve-eeskirjade toimimisest viimastel aastatel. Läbivaatamisega algatatakse ulatuslikud konsultatsioonid liikmesriikide ja teiste sidusrühmadega, et uurida võimalusi ELi majanduse juhtimise raamistiku parandamiseks.

Komisjon jälgib jätkuvalt, kuidas Bulgaaria ja Horvaatia täidavad vahetuskursi mehhanismiga ühinemiseks võetud poliitilisi kohustusi. Mehhanismiga ühinemine kujutab endast määravat etappi euro kasutuselevõtul.

Kapitaliturgude liidu tegevuskavaga püütakse paremini integreerida liikmesriikide kapitaliturgusid ning tagada kõikjal liidus kodanikele ja ettevõtetele võrdne juurdepääs

investeeringutele ja rahastamisvõimalustele. See hõlmab ELi-siseste investeeringute kaitse tugevdamise algatust. Kapitaliturgude liidu ja pangandusliidu väljakujundamisega seotud töö muutub pärast Ühendkuningriigi lahkumist aina tähtsamaks ja sellel on oluline koht euro rahvusvahelise rolli suurendamises.

Uue **rahapesuvastase võitluse tegevuskava** eesmärk on täiustada järelevalvesüsteemi ja tagada normide täitmine, et kindlustada Euroopa finantssüsteemi terviklikkus ja vähendada ebastabiilsuse ohtu.

Tehnika areng ja üleilmastumine on toonud kaasa uued ärimudelid. Need avardavad võimalusi, millega äriühingute tulumaksu rahvusvahelisel raamistikul tuleb sammu pidada. Selleks esitab komisjon teatise **21. sajandile vastava äriühingute maksustamise** kohta, milles keskendutakse ühtse turu seisukohast olulistele maksustamisküsimustele. Teatist täiendab **maksudest kõrvalehoidmise tegevuskava**, mis aitab ühtlasi maksustamist lihtsustada.

Komisjon võtab vastu **tolliliidu tegevuskava**, millel on kolm põhieesmärki: tagada piiride kaitse, toetada eeskirjade täitmist ja parandada tolliliidu juhtimist. Samuti võtab komisjon vastu **seadusandliku ettepaneku ühtse tolliliidese kohta**, et tugevdada piiride kaitset ja lihtsustada ettevõtete jaoks haldusmenetlusi.

2.4. Euroopa maailmapositsiooni tugevdamine

Alates teise maailmasõja lõpust on reeglitel põhineval mitmepoolsel süsteemil olnud tähtis roll rahu ja stabiilsuse tagamisel. Kuigi viimastel aastatel on seda süsteemi üha rohkem vaidlustatud, kohustub Euroopa ka edaspidi **kaitsma reeglitel põhinevat maailmakorda ning seda ajakohastama ja täiustama**, et see vastaks tänapäeva vajadustele. Samal ajal peab Euroopa mõtlema ja tegutsema geopoliitilisemalt, ühtsemalt ja tõhusamalt. Ta peab panustama liitudesse ja koalitsioonidesse, et edendada oma väärtusi, toetada ja kaitsta avatud ja õiglase kaubanduse kaudu Euroopa huve ning ühendada tugevamini oma sise- ja välispoliitika.

Kõikjal maailmas jääb keskne roll **Euroopa diplomaatiale**, mis aitab meil teha oma partneritega koostööd nii kahepoolsete suhete kui ka mitmepoolsete raamistike kaudu. Komisjon annab sellesse oma täieliku panuse, pidades sealhulgas oma pädevuse ja volituste piires läbirääkimisi lepingute sõlmimiseks.

Euroopa maailmapositsiooni tugevdamine eeldab tihedat koostööd meie naabrite ja partneritega. Selleks töötavad komisjon ja kõrge esindaja välja uue tervikliku **Aafrika strateegia**, millega tihendatakse majandussuhteid, luuakse töökohti mõlemas maailmajaos ning tugevdatakse üleüldiselt omavahelist partnerlust. Samal ajal püüab komisjon viia lõpule läbirääkimised, et sõlmida ELi ning **Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide** vahel uus partnerlusleping. Seda on vaja Cotonou lepingu asendamiseks, mis kaotab 2020. aasta veebruaris kehtivuse.

Lähemas naabruses kohustub Euroopa Liit tihendama **partnerlust Lääne-Balkani riikidega**, kuna tal on selle piirkonnaga palju ühist. Nii liidu kui ka Lääne-Balkani riikide jaoks on strateegiliselt väga tähtis, et ühinemisväljavaade oleks usutav. Seda kinnitab ka komisjoni panus 2020. aasta mais Zagrebis toimuvasse ELi ja Lääne-Balkani riikide tippkohtumisse. Komisjon kutsub jätkuvalt alustama ühinemisläbirääkimisi Põhja-Makedoonia ja Albaaniaga. Selleks et hoida tempot, kavatseb ta pakkuda võimalusi **ühinemisprotsessi täiustamiseks**, sealhulgas laienemismetoodika kohandamise ja investeerimisraamistiku tugevdamise kaudu.

Euroopa on loonud tiheda partnerluse oma idapoolsete naaberriikidega, rajades jagatud demokraatia, jõukuse, stabiilsuse ja tugevdatud koostöö ühise ala. Nende oluliste suhete säilitamiseks ja jätkuvaks arendamiseks loome **uue 2020. aasta järgse idapartnerluse**, mille raames näeme ette uued pikaajalised poliitilised eesmärgid.

Euroopa Liit leiab, et vaba, õiglase ja avatud kaubanduse toimimiseks on vaja tugevat ja tõhusat Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO). Seepärast kavatseb komisjon juhtida rahvusvahelisi jõupingutusi WTO reformimiseks ja teha selleks partneritega koostööd. Nõuame tungivamalt eeskirju, mis oleksid õiglased ja tõhusad, mida saaks täitmisele pöörata ja mis tagaksid kõigile osalistele võrdsed tingimused. Selleks on komisjonil kavas käivitada pärast 2020. aasta juunis toimuvat järgmist WTO ministrite konverentsi **ulatuslik algatus WTO reformimiseks**, et saavutada terviklik kokkulepe.

Ühtlasi avaldame reeglitel põhineva maailmakorra kaitsmiseks teatise **Euroopa majandusliku ja finantssõltumatuse tugevdamise** kohta. See toetub euro rahvusvahelise rolli suurendamisele. Samuti valmistatakse sellega ette järgmisel aastal kehtestatavat tugevamat sanktsioonide mehhanismi, mille eesmärk on muuta Euroopa kolmandate riikide eksterritoriaalsete sanktsioonide suhtes vastupidavamaks ja tagada tema enda sanktsioonide nõuetekohane täitmine.

Komisjon teeb nõukoguga tihedalt koostööd, et töötada välja **inimõiguste ja demokraatia** tegevuskava, milles keskendutakse ELi juhtrollile inimõigustega seotud nõuete kehtestamisel ja rahvusvahelise humanitaarõiguse kaitsmisel. Ta esitab ka tegevuskava, mis käsitleb **soolist võrdõiguslikkust ja naiste mõjuvõimu suurendamist välissuhetes**.

2.5. Euroopaliku eluviisi edendamine

Euroopalik eluviis põhineb meie väärtustel – solidaarsusel, võrdsusel ja õiglusel. See seisneb turvatunde, julgeoleku ja meelerahu tagamises, meie ühiskonna kõige haavatavamate liikmete kaitsmises ja kaasamise edendamises, ühistele probleemidele ühiste lahenduste leidmises, inimestele vajalike oskuste andmises ning nende tervisesse ja heaolusse investeerimises, aga ka tugevama, sidusama ja vastupidavama Euroopa ühiskonna rajamises.

Euroopa Liidul on tähtis koht selles, et aidata eurooplastel hoolitseda oma tervise eest. Tahame, et Euroopa võtaks juhtrolli vähktõvevastases võitluses. Komisjon esitab **Euroopa vähktõvevastase võitluse kava**, mille eesmärk on toetada liikmesriikide jõupingutusi selle haiguse ennetamisel ja ravi parandamisel. Samuti algatab komisjon **Euroopa ravimistrateegia**, et tagada jätkuvalt ravimite kvaliteet ja ohutus ning tugevdada selle sektori üleilmset konkurentsivõimet. Euroopal tuleks samuti tagada, et kõik patsiendid saaksid kasu innovatsioonist, ent samal ajal tuleks tal seista vastu survele tõsta ravimihindu.

Euroopa eluviisi juurde kuulub ka oskuste, hariduse ja kaasamise edendamine. See annab inimestele vahendid ja teadmised, mis on vajalikud eduks ja täielikuks osalemiseks kahekordses üleminekus. Komisjon pühendub täielikult sellele, et muuta **Euroopa haridusruum 2025. aastaks tegelikkuseks**. Selleks on vaja elukestvat lähenemisviisi, alustades lastest ja lõpetades täiskasvanutega. Esitame uue **Euroopa oskuste tegevuskava**, et aidata kindlaks teha ja kõrvaldada oskuste nappust ning toetada ümberõpet. Samuti esitame **integratsiooni ja kaasamise tegevuskava**, millega tagatakse meie ühiskonna kõige haavatavamate liikmete kaitse.

Turvatunne ja meelerahu on eurooplaste jaoks üks olulisemaid põhiväärtusi. Meie eluviisi nurgakivi on aga laste kaitsmine. Seoses sellega sõnastab komisjon ELi strateegia, mis käsitleb tõhusamat **võitlust laste seksuaalse väärkohtlemise vastu**.

Viimastel aastatel on tekkinud uued keerukad piiri- ja valdkonnaülesed julgeolekuohud, mis loovad vajaduse tihendada kõigi tasandite julgeolekukoostööd. Selleks et määrata kindlaks valdkonnad, kus liit saab pakkuda liikmesriikidele julgeoleku tagamisel lisaväärtust, alates terrorismi- ja organiseeritud kuritegevuse vastasest võitlusest ning hübriidohtude ärahoidmisest ja avastamisest kuni küberturvalisuse ja meie elutähtsate taristute vastupidavuse suurendamiseni, esitab komisjon **ELi julgeolekuliidu uue strateegia**. Komisjon suurendab ka Europoli volitusi politsei operatiivkoostöö tugevdamiseks.

EL on teinud alates 2015. aasta Euroopa rände tegevuskava vastuvõtmisest rände- ja piiriküsimustega tegelemisel suuri edusamme. Sellele tegevusele on vaja anda uut hoogu, mistõttu esitab komisjon **uue rände- ja varjupaigapakti**. See põhineb kogu rändeteed hõlmaval lähenemisviisil, kuna rände sise- ja välismõõde on omavahel lahutamatult seotud. Euroopa ühise varjupaigapoliitika reform moodustab olulise osa sellest terviklikust lähenemisviisist. Komisjon töötab välja vastupidavama, inimlikuma ja tõhusama rände- ja varjupaigasüsteemi, mis suurendab ühtlasi usaldust Schengeni vaba liikumise ala vastu.

2.6. Uus hoog Euroopa demokraatiale

Euroopa peab säilitama tugeva ja elujõulise demokraatia, sest sellest sõltub legitiimsus ja usaldus. Demokraatia kuulub koos põhiõiguste ja õigusriigiga liidu alusväärtuste hulka. Samal ajal ohustavad Euroopa demokraatiat mitmesugused sise- ja välistegurid.

Kujunenud olukorrale reageerimiseks esitab komisjon **Euroopa demokraatia tegevuskava**, et aidata suurendada meie demokraatia vastupanuvõimet ja tegeleda välise sekkumise ohuga Euroopa Parlamendi valimiste puhul. Eesmärk on võidelda väärinfoga ning õppida reageerima muutuvatele ohtudele ja manipuleerimisvõtetele, samuti toetada vabu ja sõltumatuid massiteabevahendeid.

Selleks et meie demokraatiat veelgi tugevdada, korraldatakse **Euroopa tulevikku käsitlev konverents** ehk ühine arutelu, milles löövad kaasa kodanikud, ELi institutsioonid ning riigi, piirkonna ja kohaliku tasandi poliitikud. Komisjon esitas jaanuaris selle kohta oma ideed, et leppida Euroopa Parlamendi ja nõukoguga kiiresti kokku konverentsi ulatuses, vormis ja eesmärkides.

Osa meie demokraatia tugevusest tuleneb meie otsustavusest õiguste ja õigusriigi kaitsmisel. See töö ei lõpe kunagi. Uue õigusriigi mehhanismi raames koostab komisjon esimese **aastaaruande õigusriigi olukorra kohta**, milles käsitletakse kõiki liikmesriike. See aitab tugevdada ELis õigusriigi põhimõtteid. Samuti esitab komisjon uue **strateegia põhiõiguste harta rakendamiseks**, keskendudes teadlikkuse suurendamisele liikmesriikides.

Võrdõiguslikkus on üks Euroopa Liidu alusväärtusi ning suurendab majanduskasvu ja sotsiaalset heaolu. Komisjon esitab **soolise võrdõiguslikkus strateegia**, et tegeleda peamiste probleemidega, millega naistel tuleb tänapäeval kokku puutuda, sealhulgas **soolise vägivalla**, majandusliku sõltuvuse ja tõketega tööturule juurdepääsul. Esitatakse ka ettepanekud palkade läbipaistvuse kohta.

Lisaks võtab komisjon meetmeid **romade võrdõiguslikkuse ja parema kaasamise toetamiseks**. Samuti esitatakse eraldi strateegia, et tagada **kõikjal ELis LGBTI-inimeste võrdõiguslikkus**. Kõige haavutavamate inimeste kaitsmisele tuleb alati pöörata eriti suurt tähelepanu. Selleks esitab komisjon **ohvrite õigusi käsitleva ELi strateegia**.

Komisjon esitab ka **aruande demograafiliste muutuste mõju kohta**. Aruande koostamine moodustab osa tema tööst nende muutuste paremaks mõistmiseks ja neile reageerimiseks.

Aruandes uuritakse, kuidas uus demograafiline olukord mõjutab kõiki valdkondi alates sotsiaal- ja regionaalpoliitikast kuni tervishoiu, rahanduse, digiühenduvuse, oskuste ja integratsioonini. Ühtlasi esitab komisjon maapiirkondi käsitleva **pikaajalise visiooni** ja **rohelise raamatu vananemise kohta**.

Komisjoni uues **tarbijakaitse tegevuskavas** viiakse valdkond kooskõlla tegelikkuse, eelkõige piiriüleste ja internetitehingutega. See võimaldab tarbijatel teha teadlikke valikuid ja aktiivselt toetada ökoloogilist ja digiüleminekut.

3. Selliste algatuste läbivaatamine, mis on esitatud eelmistel ametiaegadel, kuid milles Euroopa Parlament ja nõukogu ei ole veel kokku leppinud

Selleks et suunata oma jõupingutused selleks ametiajaks seatud põhiprioriteetide saavutamisele, uuris komisjon hoolikalt kõiki ettepanekuid, mida Euroopa Parlament ja nõukogu ei ole veel vastu võtnud, et anda hinnang sellele, kas tuleks jääda nende ettepanekute juurde, neid muuta või need tagasi võtta[1]. Hinnangu andmisel kontrollis komisjon, kas endiselt menetluses olevad ettepanekud vastavad tema üldeesmärkidele, kas need aitavad lahendada praegusi probleeme, kas neid on võimalik edukalt rakendada ja kas need kiidetakse tõenäoliselt lähitulevikus heaks. Samuti võttis komisjon hoolikalt arvesse parlamendi ja nõukogu väljendatud seisukohti.

Olles põhjalikult analüüsinud seadusandlikke ettepanekuid, mille suhtes parlament ja nõukogu ei ole veel kokkuleppele jõudnud, järeldas komisjon, et neist 32 tuleks tagasi võtta.

Ent ka nende ettepanekute puhul, mis on kavas tagasi võtta, jääb komisjon paljudel juhtudel täielikult kindlaks peamiste eesmärkide saavutamisele. Selliste ettepanekute puhul on kasulik aeg maha võtta, et kaaluda, milline on kõige tõhusam viis nende eesmärkideni jõudmiseks.

Kõik ettepanekud, mis komisjon kavatseb tagasi võtta, on loetletud IV lisas, kus on ka esitatud nende tagasivõtmise põhjus.

Enne ettepanekute tagasivõtmist esitab komisjon kavandatava loetelu Euroopa Parlamendile ja nõukogule, et nendega konsulteerida. Ülejäänud menetluses olevate algatuste hulgast on komisjon valinud välja need seadusandlikud algatused, millega tuleks 2020. aastal õigusloomeprotsessis tegeleda esmajärjekorras. Need algatused loetletud III lisas.

4. Parem õigusloome, poliitika kujundamine ning ELi õigusaktide rakendamine ja nende täitmise tagamine

Komisjon on esitanud ulatusliku tegevuskava, et investeerida koostöös teiste ELi institutsioonide, liikmesriikide, piirkondade ja kodanikuühiskonnaga inimestesse, keskkonda ja majandusse. **Poliitika kujundamisel lähtume endiselt parema õigusloome põhimõttest**. Komisjoni praegune koosseis kohustub töötama välja ja viima ellu poliitika, mis annab kohapeal käegakatsutavaid tulemusi ning teeb elu inimeste ja ettevõtete jaoks lihtsamaks.

[1] Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni raamkokkuleppe artiklis 39 on märgitud: *„Komisjon vaatab oma ametiaja alguses läbi kõik menetluses olevad ettepanekud, et need poliitiliselt kinnitada või tagasi võtta, võttes nõuetekohaselt arvesse parlamendi seisukohti”* (ELT L 304, 20.11.2010). Menetluses olevate ettepanekute tagasivõtmist käsitletakse ka 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes (ELT L 123, 12.5.2016).

Vastavalt Euroopa rohelises kokkuleppes võetud kohustusele peetakse kõigi algatuste puhul kinni **rohevandest „ära tekita kahju“**.

Selleks et pidevalt parandada oma poliitika kujundamist, koostab komisjon muu hulgas esimese **aruande tulevikusuundade kohta**. Aruandes tehakse kindlaks olulisemad suundumused ja nende võimalik mõju poliitikale. See soodustab avalikku arutelu pikaajaliste strateegiliste küsimuste üle ja hõlmab soovitusi Euroopa seatud eesmärkide saavutamiseks. Samuti esitab komisjon **parema õigusloome teatise**. Ta püüab kasutada paremini ära hindamiste kaudu saadavat teavet, kaasata tulevikusuundade analüüsimise oma reguleerimisvahenditesse, kohaldada aktiivse subsidiaarsuse põhimõtet ja tõhustada kodanikega konsulteerimist.

Komisjon töötab välja ka **põhimõttele „üks sisse, üks välja“** toetuva vahendi, et uute halduskohustuste kehtestamise korral vähendataks samavõrra inimeste ja ettevõtete, eriti VKEde muid halduskulusid selles poliitikavaldkonnas. Selle põhimõtte alusel ei saa siiski kehtestada vähem rangeid sotsiaalseid või keskkonnanõudeid ning seda ei kohaldata mehhaaniliselt. Selle eesmärk on tagada, et ELi õigusaktidest oleks kasu lõppkasutajatele ning et samas ei koormataks tarbetult kodanikke ega ettevõtteid, eriti VKEsid. Selleks peame ELi õigusaktide ettevalmistamisel lähtuma kasutaja vaatepunktist ja järjekindlalt tagama, et menetlused on vaikimisi digitaalsed.

Lihtsustamine ja halduskoormuse vähendamine nõuab tihedat koostööd kaasseadusandjate, liikmesriikide, piirkondade ja kohalike ametiasutustega. Selleks et täita oma lubadus tuua kodanikele ja ettevõtetele maksimaalselt kasu, hoidudes samal ajal tarbetust halduskoormust, loob komisjon **tulevikukindluse platvormi**. Selle platvormi kaudu ühendatakse liikmesriikide ametiasutuste, piirkondade, sotsiaalpartnerite, suur- ja väikeettevõtete, tarbijate ning tervishoiu, keskkonna ja muude valdkondade valitsusväliste organisatsioonide erialased teadmised. Platvorm kaalub võimalusi nõuete lihtsustamiseks, halduskoormuse vähendamiseks ja digivahendite kasutamiseks ning kontrollib õigusaktide tulevikukindlust.

Õigusakt saab täita oma eesmärki ainult juhul, kui seda rakendatakse ühetaoliselt. Sellest tulenevalt jälgib komisjon ka edaspidi **tähelepanelikult kehtivate õigusaktide ülevõtmist ja kohaldamist**. Ta peab liikmesriikidega dialoogi, et mõista paremini nende probleeme, leida lahendusi ja hoida sel viisil kokku aega ja maksumaksja raha. Juhul kui dialoog ei anna tulemusi, ei **kõhkle komisjon vajaduse korral võtmast jõulisi ja tõhusaid meetmeid õigusaktide täitmise tagamiseks**.

5. Kokkuvõte

Käesolev tööprogramm ja komisjoni ametiaja esimene aasta määravad kindlaks järgmise viie aasta visiooni, suuna ja tempo. Eriti olulised on esimesed sada päeva, mille jooksul tuleb eurooplastele näidata, et liit kavatseb vastata talle eelmise aasta valimistel pandud suurtele ootustele.

Kõigi tööprogrammis loetletud algatuste eesmärk on kokkuvõttes teenida eurooplasi: muuta nende elu lihtsamaks, tervis tugevamaks, ühiskond õiglasemaks, võimalused mitmekesisemaks ja kättesaadavamaks ning majandus tänapäevasemaks ja laiemaid eesmärke teenivaks. Ent on liidul võimalik nendest algatustest kasu saada ainult juhul, kui liikmesriigid ja liidu institutsioonid tegutsevad ühiselt selle nimel, et muuta ettepanekud õigusaktideks ja seejärel kohapeal tulemusteks. Komisjon kohustub otsusekindlalt tegema selleks koostööd nii Euroopa Parlamendi kui ka nõukoguga.

Tööprogrammi elluviimisel pöörab komisjon samuti tähelepanu sellele, et selgitada oma tegevust ja võtta arvesse kodanike arvamusi, sealhulgas Euroopa tulevikku käsitleva konverentsi kaudu. Sellel tööl on koos tulevikusuundade analüüsimisega tähtis koht otsuste tegemisel tulevaste prioriteetide, poliitikapõhimõtete ja tööprogrammide üle.

Kui kasutame ära kõik Euroopa tugevad küljed, lähendame kodanikke neid teenivale liidule ja tagame oma institutsioonide koostöö, on meil üheskoos võimalik haarata kinni järgmisel viiel aastal ja sellele järgneval ajal avanevatest võimalustest. Selleks et haarata juhtroll välispoliitikas, tuleb seada kõrgemad sihid sisepoliitikas.